

Miljøministeriet
Att.: Jørgen Nyberget og Pernille Hagen Larsen
Slotsholmsgade 12, 1216 København K

Den 3. oktober 2022

Dansk Erhvervs høringssvar til ændringer af bekendtgørelse om kommunernes pligt til at etablere genbrugsområder på kommunale genbrugspladser

Dansk Erhverv takker for fremsendelse af udkastet til høring. Helt overordnet ønsker Dansk Erhverv at fremhæve formålet med reguleringen, hvilket er at øge genbrug af genstande. I reguleringen skal der konstant være fokus på at sikre efterlevelse af formålet. I høringssvaret fremhæves der områder, som vi mener er vigtige af fastholde, ligeledes fremhæves områder, som bør tilpasses så reguleringen på bedste vis understøtter genbrug og giver de nødvendige rammer.

Da reguleringen af etablering af genbrugsområder og afsætning af genbrugsgenstande er tæt forbundet, vil flere af punkterne omtalt i dette høringssvar også relatere sig til afsætning. Da det på nogle områder er uvist, hvordan opdelingen er, kan enkelte af nedenstående punkter være reguleret af Klima, Energi og Forsyningsministeriet. Bemærkningerne vil ligeledes blive givet i forbindelse med høring af bekendtgørelsen fra Klima, Energi og Forsyningsministeriet.

§ 4 godt at alle kan aflevere genbrugsgenstande, skal indrømmes at der skal være tilsvarende en husholdning

I § 4 fastlægges det, hvem der har adgang til genbrugsområdet. Her er det positivt, at frivillige organisationer og virksomheder også har adgang til at stille genbrugsgenstande på genbrugsområderne. Dansk Erhverv opfordrer til at fastholde denne mulighed, for at understøtte at genstande genbruges i det omfang, det er muligt.

Adgangen til genbrugsområderne skal ske i overensstemmelse med eksisterende regulering, det gælder bl.a., at virksomheder alene må stille genbrugsgenstande der i art og mængde svare til en husstand. Der kan med fordel henvises til bekendtgørelse, der regulerer dette, for i nærværende bekendtgørelse at understrege gældende regler.

Krydssubstituering skal undgås

Det er Dansk Erhvervs forståelse, at finansiering af genbrugsområderne skal finansieres af brugerne, herunder borgere og de virksomheder der gør brug af genbrugsområdet. På eksisterende genbrugspladser er der udfordringer med at undgå krydssubstituering, herunder at kunne dokumentere, at det ikke finder sted. Hverken på genbrugsområderne, eller på tilstødende områder til affald, skal der ske krydssubstituering. Det er derfor vigtigt, at kommunerne fører kontrol med brug af genbrugspladserne og fastsætter gebyret, så krydssubstituering ikke finder sted.

Tilsyn med dette kan med fordel placeres ved Forsyningstilsynet, som skal sikre øget økonomisk regulering af affaldssektoren.

Afklaring af ansvar for personfølsomme data

Ved aflevering af genstande, hvoraf der fremgår personfølsomme data, skal det afklares, hvem der bliver dataansvarlig. Personfølsomme data vil hovedsageligt fremgå på elektriske genstande.

Det er Dansk Erhverv forståelse, at kommunerne ikke ønsker at påtage sig ansvaret for de personfølsomme data. Det er samtidig Dansk Erhvervs forståelse, at kommunerne ikke kan afvise genbrugsgenstande. Hvis overstående er korrekt, så vil kommunerne modtage genstande med personfølsomme data, vil det i den forbindelse være kommunen, der bliver dataansvarlige?

Det skal dels afklares, hvem der bliver dataansvarlige, når genstandene stilles i genbrugsområderne. Ligeledes skal det afklares, hvordan/om kommunerne kan overdrage et eventuelt ansvar til tredje part ved udbud, herunder hvordan tilbudsgiveren skal leve op til krav.

Definition af genbrugsområde

I definitionen af genbrugsområder fremgår det at ”genbrugsgenstande kan afleveres og tages”. Dansk Erhverv er enige i, at der i områderne skal kunne afleveres genstande som kommunerne efterfølgende skal afsætte til private aktører. Af lovbemærkningerne til loven fremgår det, at afsætningen kan ske i form af en bytteordning. En bytteordning kan eventuelt betragtes som om, at genstandene ”tages” fra området. Der er dog ikke krav til etablering af en bytteordning, i andre tilfælde kan afsætningen ske i form af udbud.

Dansk Erhverv opfordrer til, at Miljøministeriet afklarer om ordet ”tages” skal fremgå af definitionen for genbrugsområder. Det er Dansk Erhvervs forståelse, at afsætning reguleres af Klima, Energi og Forsyningsministeriet, og regulering for dette bør derfor fremgå af reguleringen fra dem. Det kan overvejes om ordet ”tages” skal erstattes af ordet ”afsætte”, hvorefter det er Klima, Energi og Forsyningsministeriet, der fastsætter mulighederne for afsætning. Konsekvenserne ved anvendelse af de to ord er ikke afsøgt til bunds af Dansk Erhverv.

Kommunikation: Genbrug vs. affald samt afgrænsning af anvendelse af affaldsgebyr

Når det kommer til kommunikation i forhold til genbrugsområderne, ser Dansk Erhverv særligt to fokusområder. Det gælder behovet for vejledning i forhold til genbrug vs. affald og afgrænsning af anvendelse af affaldsgebyret. Begge dele er relateret til anvendelse af affaldsgebyret, hvilket reguleres af Klima, Energi og Forsyningsministeriet. Trods det, omtales det også her, da Miljøministeriet/Miljøstyrelsen er ansvarlig for kommunikationskampagne i forhold til indsamling af tekstil husstandsnaert. I denne kampagne er fokus på genbrug vs. affald også vigtigt.

For at sikre at det er de korrekte genstande, der havner i genbrugsområderne, og dermed skal afsætte til private aktører er det vigtigt, at der er hjælp til brugerne af genbrugspladsen, til at sikre at genstande stilles korrekt. Genbrugsområderne skal ikke blive oplagring, og dermed også afsætning af affaldsgenstande. Dette vil ikke øge genbrug, men kan til gengæld risikere at forringe korrekt affaldsbehandling, som der i dag er gode håndterings kanaler til.

Dansk Erhverv støtter op om muligheden for kommunikation og vejledning til korrekt sortering på genbrugspladserne. Til gengæld skal der være en afgrænsning af, hvad affaldsgebyret i relation til genbrug må omfatte. Gebyret skal ikke bruges til kampagne eller anden kommunikation om muligheden for at aflevere genbrugsgenstande på genbrugspladsen. Genbrug skal som udgangspunkt ikke håndteres af kommunen, det skal håndteres af private aktører, som allerede har et etableret marked for det. Det er alene, som en sidste mulighed at genbrug skal håndteres på genbrugspladsen.

Der opfordres til, at interessenter inddrages i processen med kommunikation til borgere og andre, der afleverer genbrug på genbrugspladsen. På den måde skal det sikres, at de genstande der afleveres, rent faktisk kan afsættes. Der opfordres desuden til, at der udarbejdes i vejledning i forhold til, hvad kommunerne kan anvende affaldsgebyret til i forbindelse med håndtering af genbrug. Ligeledes opfordres der til, at interessenter inddrages i denne proces.

Må kommunen lave affaldssortering i genbrugsområderne forud for afsætning?

Det fremgår ikke af bekendtgørelsen, om kommunen selv må foretage en sortering af genbrugsgenstanden for at afklare, om der affaldsgenstande i blandt. Fejlsortering i genbrugsområderne kan finde sted, der opfordres derfor til at kommunerne i genbrugsområder må fjerne genstande der tydeligt er affald, inden de øvrige genstande afsættes til private.

Det skal her understreges, at kommunen alene må fjerne genstande der tydeligt er affald, herunder eventuelt i overensstemmelse ved vejledning til borgerne og genbrug vs. affald. Det kommunen frasorterer som affald, skal flyttes til affaldscontainerne på genbrugspladsen. Det vil være i modstrid med aftalen hvis kommunen selv begynder at reparerer eller på anden måde selv istandsætter genstandene.

Vederlagsfri afsætning – er det alene for genbrugsgenstande eller genbrug

Af bemærkninger til loven fremgår det, at kommunen skal afsætte genstandene vederlagsfrit. Den forventede regulering er tydeligt for de genstande, der afleveres i genbrugsområderne, men hvordan skal loven tolkes for genstande der afleveres andre steder på genbrugspladsen? Spørgsmålet relaterer sig også til, om kravet om vederlagsfri afsætning alene er for den nye definition *genbrugsgenstande*, eller om det også gælder for genstande til genbrug?

Som eksempel kan nævnes mursten. Mursten indsamles på flere genbrugspladser særskilt for at afsætte det til genbrug. Det er Dansk Erhvervs forståelse, at det i dag er muligt for kommunerne at afsætte det med fortjeneste. Da murstenen går til genbrug, vil der så være krav om vederlagsfri afsætning? Flere af murstenen vil skulle gennemgå en forberedelse med henblik på genbrugsoperation inden brug (f.eks. fjernelse af mørtel). Vil det betyde, at det ikke er omfattet af den vederlagsfri afsætning? Det kan her tilføjes, at der forventeligt også vil blive afleveret genstande i genbrugsområderne, som også skal gennemgå en forberedelse med henblik på genbrugsoperation, inden den private aktør kan afsætte det videre (f.eks. vask, tjekke at elektronik virker eller reparationer). Det er Dansk Erhvervs forståelse, at dette ikke ændre på, at det skal afsættes vederlagsfrit, hvilket Dansk Erhverv støtter op om.

Positivt med fleksibilitet til kommunerne

Af § 3 fremgår der krav til, at kommunerne skal etablere genbrugsområderne. Dansk Erhverv ser det som positivt, at der overlades et vist råderum til kommunerne, til hvordan området skal indrettes. Der kan være lokale forhold, der skal tages højde for, hvilket kommunerne bedst kan være med til at vurdere.

Det er samtidigt positivt, at der kan fastsættes yderligere regulering, hvis det viser sig, at der er behov for det.

Måling af genbrug

Da formålet med initiativet er at øge genbrug, opfordres der til, at der i højere grad er fokus på at måle genbrug, for at kunne dokumentere effekten. Dansk Erhverv er klar over udfordringen med at måle genbrug, der opfordres derfor til at kommunerne i deres udbud fastsætter vurderingskriterier, der kan vægte tilbudsgivere, der kan dokumentere graden af genbrug.

Der er i EU fastsat en metode til rapportering af genbrug. Dansk Erhverv opfordrer til at relevante aktører inddrages i forbindelse med at fastlægge hvilke data, der anvendes til indrapporteringen, for at afklare hvilke data der er til rådighed. Der opfordres yderligere til at inddrage interessenter, i det tilfælde Miljøstyrelsen forsat er ved at afklare, hvordan det skal implementeres i Danmark.

Genvindingsindustrien står selvfølgelig til rådighed for uddybning, såfremt det er relevant.

Med venlig hilsen

Marianne Ladekarl Thygesen

Chefkonsulent